

Kulttuuriperintökohteiden pilottikartoitus päätymässä

Metsät kätkevät suojiinsa tietoa alueen entisistä asukkaista. Tätä tietoa TTS - Työteho-seura on kartoittanut Mäntsälän yksityismetsissä. Tämä pilottikartoitus on osa Central Baltic Interreg IV A - hanketta, jossa mukana ovat myös Tapio ja Viron RMK. Kartoituksesta vastasi TTS yhteistyössä metsänhoitoyhdistys Uusimaan ja Mäntsälä Seuran kanssa. Hanke päättyy kuluvan vuoden marraskuun lopussa.

Ihmiset ovat hyödyntäneet metsää lämmitykseen, rakentamiseen, tarvekaluiksi ja myös ruuaksi. He eivät ole ainoastaan rakentaneet asumuksia, vaan ovat myös käyttäneet luonnon omia rakennelmia eli puita, kiviä ja maakuoppia omiin tarkoituksiinsa.

Mäntsälän kartoitusmetodi

Hankkeen aikana testattiin Suomessa ensimmäistä kertaa, millä tavoin yksityismetsistä löytyviä aiempien sukupolvien jälkiä eli metsäkuultuurikohteita voitaisiin kartoittaa. Kyseessä oli nimenomaan muinaismuistolain ulkopuolelle jäävien kulttuuriperintökohteiden kartoitus, joita puolestaan Museovirasto kartoittaa ja taltioi.

Kartoitus perustui metsänomistajien vapaaehtoisuuteen. Metsänomistaja ei sitoutunut kulttuuriperintökohteiden suojelemaan, eikä hänelle tullut kartoituksesta mitään velvoitteita. Kartoituksen tarkoituksena oli tukea ja antaa apua niille met-

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

TAPIO

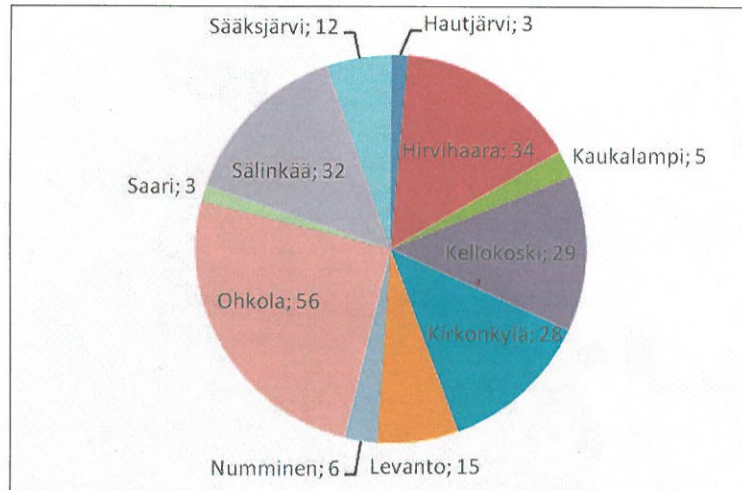
sänomistajille, jotka vapaaehtoisesti haluavat säilyttää kulttuuriperintöä omissa metsässään. Metsänomistajilla olikin merkittävä rooli tässä hankkeessa, koska ilman heidän apuaan kohteita olisi ollut vaikea löytää.

Mäntsälän metsänomistajia lähestyttiin kirjeitse, jossa tiedusteltiin heidän maillaan olevia kulttuurikohteita. Kirjeessä oli palautuslomake, johon kulttuurikohteet sai merkitä. Lomakkeen palauttaneet metsänomistajat haastateltiin ja heidän kohteet käytiin kartoittamassa maastokaudella 2010-2011. Näillä kohdekäynneillä saatiin lisää arvokasta tietoa ja uusiakin kohteita löytyi. Keväällä 2011 metsänomistajille lähetettiin raportit heidän kohteistaan. Nämä raportit sisälsivät tulosteet tietokannasta sekä kuvat ja kartat, joissa näkyi kyseisen metsänomistajan kohteet.

Kartoituksen tuloksia

Yksitoista Mäntsälän kylää saatiin mukaan kohteiden kartoitukseen. Eniten kohteita löytyi Ohkolasta, Hirvihaarasta ja Sälinkäältä, kuten oheinen kuva osoittaa. Kaiken kaikkiaan kohteita löytyi 223 kappaletta.

Eniten löytyi autioituneita asuinpaikkoja. Seuraavaksi eniten kartoitettiin huomattavia yksittäisiä puita, joilla on ollut tai on edelleen merkitystä asukkaille. Muita kohteita oli mm. lintu-

torneja, ampumaratoja, vanhoja leikkipaikkoja, tiilenpolttopaikoja, kumpareita, piha-alueen kasvierikoisuuksia, myllynkiviä ja desanttihautoja. Lisäksi löytyi kuoppia, joissa on poltettu hiiltä eli hiilimiiluja. Myös kaivoja ja

kellareiden jäänteitä sekä käytöstä poistettuja teitä kartoitettiin.

Kartoituksen tiedot merkitty mhy:n kartoille

Metsäkuultuurikohteet on

tallennettu metsänhoitoyhdistyksen sähköiseen karttajärjestelmään yhteistyössä Silvadata Oy:n kanssa. Tallennus tehtiin kohteista, joihin metsänomistaja antoi luvan.

Kaikista metsänhoitoyhdistyksen kanssa tehdyistä metsällisistä toimenpiteistä, jotka ovat kulttuurikohteen ympärillä, lähtee tieto toimijoille. Esimerkiksi puuta korjaava yhtiö saa tiedon kulttuurikohteesta ja voi toimia kohteen säilyttämisen ehdoilla. Sama tieto näkyy myös esim. mhy:n metsurin taimikonhoitotyömaan työohjeissa.

TTS haluaa kiittää kaikkia projektin toteutukseen osallistuneita organisaatioita yhteistyöstä tässä hankkeessa ja toivottaa kaikille hyvää syksyä!

Tutkija Liisa Lahdensaari-Nätt
ja tutkimusagrobiologi
Tea Elstob, TTS

Maakellarin jäänteet Mäntsälän Sääksjärveltä oli yksi yli kahdesta sadasta Mäntsälässä kartoitetusta metsäkuultuurikohteesta.

**Elinvoima
Terveys
Hyvä kasvu**

Taimitapion taimien hyvää kasvua, terveyttä ja elinvoimaa varmistavat mm.

- hyvälaatuinen siemenaines
- nykyaikainen kasvatustekniikka
- huolellinen ja osaava hoito

Laajasta valikoimastamme löydät oikeat taimet eri istutuskohteisiin.

**Uutta tehoa tuhotorjuntaan
antaa patentoitu
TUKKI-TAPIO**

Taimitapion toimittamiin männyn ja kuusen taimiin on mahdollista saada pitkävaikutteinen ja ympäristöystävällinen Tukki-Tapio-käsittely tukkimiehentäin torjuntaan.

Kysy lisätietoa Tukki-Tapiosta ja mahdollisuuksista sen käyttöön jo nyt. Tukki-Tapio-käsittelyn taimille saa vain Taimitapiolta.

TAIMITAPIO

www.taimitapio.fi